

Тетяна ПРОКОПОВИЧ,

orcid.org/0000-0001-9935-6645

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри образотворчого мистецтва

Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Луцьк, Україна) prokopovych.tetiana@gmail.com

ДУХОВНО-МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У сучасному світі образотворче мистецтво відіграє важливу роль у задоволенні різноманітних потреб суспільства. Це особливо стосується духовно-мистецького простору, який сприяє рефлексії та саморефлексії, спілкуванню та емоційному вираженню художників, відпочинку та відновленню глядача, а також спільності та зв'язку між ними. Використання образотворчого мистецтва в цілях вищезазначених потреб допомагає людям знаходити глибше розуміння себе та світу, виражати свої емоції та думки, знаходити спокій та гармонію, а також об'єднуватися в спільнотах. Такий підхід до мистецтва відкриває нові можливості для розвитку і вдосконалення сучасного суспільства.

У представленій публікації зосереджено увагу на різноманітних потребах, які сучасне суспільство може задовольняти через духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва. Сюди ми можемо віднести саморефлексію та рефлексію, як інструменту для розуміння самого себе та внутрішнього світу через відображення духовних думок та почуттів. Також наголошується на тому, що мистецтво дозволяє виражати емоції та думки, створюючи атмосферу спокою та відпочинку, що в свою чергу постає як потреба в емоційному вираженні та відпочинку. Підкреслюється роль мистецтва у створенні спільнот та сприянні діалогу та взаєморозумінню між людьми.

Зосереджено увагу на тому, як духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва відповідає на потреби сучасного суспільства через експресію творів живопису, іконопис, перформанс, інсталяції та інші.

Наукова новизна полягає в аналізі та визначенні ролі духовно-мистецького простору образотворчого мистецтва у сучасному суспільстві. Підкреслено значення мистецтва як засобу рефлексії над власною духовністю. Аналізуються потреби та очікування сучасного суспільства в контексті його відносин із мистецтвом, що є важливим в контексті розвитку культурної політики та підтримки мистецької творчості.

Таким чином, у наведеній публікації проаналізовано різноманітні потреби, задоволення яких сучасне суспільство може знаходити через духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва.

Ключові слова: духовно-мистецький простір, образотворче мистецтво, сучасне мистецтво, емоційне вираження, мистецька творчість, експресія, іконопис.

Tetiana PROKOPOVYCH,

orcid.org/0000-0001-9935-6645

PhD in Psychological Sciences,

Associate Professor at the Department of the Fine Arts

Lesya Ukrainka Volyn National University

(Lutsk, Ukraine) prokopovych.tetiana@gmail.com

SPIRITUAL AND ARTISTIC SPACE OF FINE ARTS

In today's world, fine arts play an important role in meeting various needs of society. This is especially true of the spiritual-artistic space, which promotes reflection and self-reflection, communication and emotional expression of artists, recreation and restoration of the viewer, as well as community and connection between them. The use of visual arts for the purposes of the above needs helps people to find a deeper understanding of themselves and the world, to express their emotions and thoughts, to find peace and harmony, and to unite in communities. This approach to art opens up new opportunities for the development and improvement of modern society.

The presented publication focuses on various needs that modern society can satisfy through the spiritual and artistic space of visual arts. Here we can include self-reflection and reflection, as a tool for understanding oneself and the inner world through the reflection of spiritual thoughts and feelings. It is also emphasized that art allows expressing emotions and thoughts, creating an atmosphere of peace and relaxation, which in turn appears as a need for emotional expression and relaxation. The role of art in creating communities and promoting dialogue and mutual understanding between people is emphasized.

Attention is focused on how the spiritual and artistic space of visual arts responds to the needs of modern society through the expression of works of painting, icon painting, performance, installations, etc.

The scientific novelty consists in the analysis and determination of the role of the spiritual and artistic space of fine art in modern society. The importance of art as a means of reflection on one's own spirituality is emphasized. The needs and expectations of modern society are analyzed in the context of its relationship with art, which is important in the context of the development of cultural policy and the support of artistic creativity.

Thus, this publication analyzes various needs, the satisfaction of which modern society can find through the spiritual and artistic space of visual arts.

Key words: *spiritual and artistic space, fine art, modern art, emotional expression, artistic creation, expression, icon painting.*

Постановка проблеми. Духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва – це концептуальна сфера, яка об'єднує в собі духовні та естетичні аспекти мистецтва. Вона відображає внутрішній світ художника, його відношення до дійсності, його пошуки, переживання та інтерпретації. Цей простір знаходить вираз у створених образах, відображаючи в них не лише зовнішню форму, але й внутрішній світ художника, його емоції, переживання та філософію.

У такому просторі мистецтво відображається як засіб спілкування із світом навколо, виявляється його реакція на соціокультурні, історичні та духовні реалії. Через образотворче мистецтво людина може виражати свої почуття, ідеї, думки, сподівання, страхи тощо, що робить його важливою складовою культурної спадщини суспільства.

Аналіз досліджень. Наукові дослідження щодо духовно-мистецького простору образотворчого мистецтва у контексті розвитку духовної культури особистості розкривають у своїх наукових працях Л. Масол, О. Рудницька, Л. Андрійчук, О. Комаровська, Л. Хлебникова та ін. Сюди ми можемо віднести дослідження рецепції мистецтва, тобто того, як глядачі сприймають та реагують на образотворче мистецтво з духовною складовою, його вплив на їхні емоції, погляди та думки. Також варто розглянути культурно-історичний контекст розвитку духовно-мистецького простору образотворчого мистецтва, що дозволяє зрозуміти, як він відображався та змінювався протягом часу.

Обов'язковим є дослідження ролі духовно-мистецького простору в сучасному суспільстві, його взаємодії з іншими культурними явищами та соціальними процесами, а також дослідження естетичних якостей та властивостей образотворчого мистецтва з духовною спрямованістю, таких як виразність форми, використання символіки та кольору.

Важливим є аналіз практичного впливу духовно-мистецького простору на психічне та емоційне становище людей, їхню духовність та благополуччя, що допомагає у розумінні значення духовно-мистецького простору образотворчого мистецтва у сучасному світі та розкритті його потенціалу для соціальних, культурних та особистісних трансформацій.

Метою статті є дослідження середовища, яке через взаємодію з мистецтвом, сприяє духовному зростанню, самовираженню та внутрішньому розвитку особистості, адже, ціль духовно-мистецького простору образотворчого мистецтва полягає у тому, щоб створювати середовище, що надихає, розвиває та об'єднує людей за допомогою мистецтва та духовних цінностей.

Виклад основного матеріалу. Духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва дозволяє художникам та глядачам виразити свої внутрішні почуття, думки та духовні переживання через образи та символи. Він надає можливість для рефлексії над сенсом життя, існуванням, емоціями та духовними питаннями, сприяючи пошуку глибшого розуміння себе та світу. Через взаємодію з мистецтвом люди можуть розвивати свою креативність та уяву, що сприяє особистісному розвитку та самовираженню. Мистецтво може створювати атмосферу спокою, краси та гармонії, що сприяє підтримці духовної рівноваги та благополуччя. Духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва може об'єднувати людей в спільноті, які ділять спільні цінності, ідеї та інтереси, сприяючи взаєморозумінню та соціальній взаємодії.

Живопис також відіграє важливу роль у духовно-мистецькому просторі, відображаючи, викликаючи та посилюючи духовність через візуалізацію. Багато творів живопису зосереджені на відображенні духовних тем, таких як релігійні сцени, алегорії душі, символічні образи тощо. Вони сприймаються як засоби для вираження та розкриття духовних практик, ідей та переживань. Деякі живописні твори створюють атмосферу спокою та розміреності, що сприяє медитації та контемплативності. Це дозволяє глядачам поглибити своє духовне зростання та зосередитися на внутрішніх переживаннях. Живопис використовує символіку та метафори для вираження духовних істин, ідеалів та практик. Візуальні образи можуть мати глибокий підтекст, який збагачує духовний досвід глядача. Живопис дозволяє художникам виразно передавати емоції та почуття, які співвідносяться з духовними темами. Це створює можливість для співчуття, емпатії та розуміння. Живопис може

викликати діалог між художником, глядачем та духовною сутністю твору. Цей діалог може стимулювати рефлексію та самопізнання, допомагаючи розвивати духовність. Отже, живопис займає важливе місце в духовно-мистецькому просторі як засіб вираження, сприйняття та розкриття духовності.

У сучасному мистецтві духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва може проявлятися і через інші різноманітні шляхи. До прикладу багато сучасних художників використовують свої роботи як засіб вираження власних думок, почуттів, досвіду та індивідуального світогляду. Вони створюють образи, що відображають їхні внутрішні боротьби, радощі, турботи та рефлексії. Це, в свою чергу, формує експресію особистого світогляду в образотворчому мистецтві, що означає вираження власних думок, переживань, ідеалів та відношення до світу через мистецькі твори. Це процес, під час якого художник створює образи, що відображають його внутрішній світ, його уявлення про красу, справедливість, любов, страждання та інші аспекти життя.

Експресія особистого світогляду може проявлятися у різних формах та стилях мистецтва, включаючи живопис, скульптуру, фотографію, графіку, а також сучасні форми мистецтва, такі як інсталяції, перформанси та цифрове мистецтво. Кожен художник має свій унікальний спосіб вираження особистого світогляду, його власний мовний код, який відображає його індивідуальність та внутрішній світ.

Через експресію особистого світогляду художники можуть висловлювати свої погляди на суспільні проблеми, критикувати чи підтримувати існуючий порядок речей, або ж просто передавати свої власні переживання та емоції. Це дозволяє їм спілкуватися з глядачами через мистецтво, спонукаючи до роздумів та викликаючи емоційну відповідь.

Експресія особистого світогляду є важливою складовою сучасного мистецтва, оскільки вона дозволяє виявити індивідуальність та унікальність художника, а також стимулює діалог між творцем та глядачем щодо важливих аспектів життя та культури.

Основний творчий принцип експресіонізму – відображення загостреного суб'єктивного світобачення через гіпертрофоване авторське «Я». Варто відзначити кілька представників експресіонізму в образотворчому мистецтві: Ернст Барлах (1870–1938), Макс Бекман (1884–1950), Річард Герстль (1883–1908), Жорж Грос (1893–1959), Отто Дікс (1891–1969), Василь Кандинський (1866–1944), Оскар Кокошка (1886–1980), Амедео

Модільяні (1884–1920), Едвард Мунк (1863–1944), Отто Мюллер (1874–1930), Ернст Вільгельм Най (1902–1968), Жорж Руо (1871–1958), Егон Шіле (1890–1918), Вільгельм Моргнер (1891–1917) та інші.

Сучасні художники часто експериментують з різноманітними техніками, матеріалами, щоб знайти нові способи виразу своїх ідей та почуттів. Художники можуть використовувати нестандартні матеріали для створення своїх робіт, такі як відходи, природні об'єкти, метал, тканини, пластик тощо. Використання нових матеріалів дозволяє створювати незвичайні текстури та форми. З появою цифрових технологій художники мають доступ до безлічі нових інструментів та можливостей для творчості. Вони можуть використовувати графічні планшети, програми для редагування фотографій та відео, а також розробляти інтерактивні мистецькі інсталяції. Сучасні художники активно поєднують мистецтво з іншими сферами, такими як наука, технології, література, соціальні науки та багато інших. Це дозволяє їм знаходити нові ідеї та перспективи для творчості.

Митці часто використовують просторові інсталяції та перформанси для створення вражаючих та інноваційних творів мистецтва, які запрошують глядачів узяти участь у мистецькому досвіді. Деякі художники вивчають та застосовують нові техніки малювання, скульптури, графіки тощо, щоб створити оригінальні та інтригуючі роботи. Пошук нових форм і виразних засобів дозволяє художникам розвивати свою творчість, виходячи за межі стандартних рамок і здійснюючи новаторські підходи до мистецького вираження. Цей процес стимулює розвиток сучасного мистецтва та сприяє його розносторонності.

Багато сучасних митців створюють роботи, які відображають соціальні, політичні та екологічні проблеми сучасного світу. Вони використовують мистецтво як засіб активного впливу на громадську думку та залучення уваги до важливих питань. Соціальна ангажованість у сучасному образотворчому мистецтві виявляється через зосередження на соціальних проблемах, політичних питаннях, екологічних кризах та інших важливих аспектах суспільного життя. Варто відзначити способи, які художники використовують для цього – це створення проєктів, присвячених соціальним проблемам такі як війна, бідність, насильство, расизм, міграція, гендерна нерівність тощо. Багато митців приєднуються до благодійних організацій, волонтерських або активістських груп, щоб сприяти досягненню певних цілей через свою творчість.

Художники можуть використовувати просторові інсталяції та перформанси для висловлення своїх соціальних переконань та спонукання глядачів до дії, також створювати твори, що викликають обговорення та рефлексію над важливими соціальними темами, сприяючи таким чином підвищенню громадської свідомості. Митці свідомо беруть участь у конференціях, виставках та інших подіях, щоб збільшити свій вплив та знайти підтримку для своєї роботи.

Соціальна ангажованість у сучасному мистецтві допомагає створити міцний зв'язок між мистецтвом та суспільством, спонукаючи до діалогу та змін. Це важлива складова сучасної культурної практики, яка сприяє розвитку емпатії, толерантності та активної громадянської позиції.

Багато сучасних митців вивчають питання війни, ідентичності, культурної спадщини, гендерної рівності та інших аспектів людської дійсності через призму образотворчого мистецтва. Через наративні роботи мистецтво розкриває ідентичність, використовуючи символіку, метафори та алегорії для передачі складних ідей та емоцій. Для цього деякі художники можуть використовувати експериментальні форми мистецтва, такі як абстракція, концептуальне мистецтво або перформанс.

У сучасному мистецтві духовно-мистецький простір продовжує бути важливим компонентом, відображаючи складність та різноманітність сучасної культурної дійсності. Сучасні митці створюють роботи, які вимагають участі глядачів, або навіть перетворюють глядачів на активних учасників мистецького досвіду. Це сприяє взаємодії та співтворчості між творцем та аудиторією.

Інтерактивність та участь глядача в образотворчому мистецтві стають все більш популярними підходами для залучення аудиторії до творчого процесу та створення більш глибокого зв'язку між мистецтвом і глядачем. Варто відзначити кілька способів, які художники використовують для цього – це інтерактивні інсталяції, мистецькі проекти спільної творчості, мультимедійні виставки.

Художники створюють інсталяції, які запрошують глядачів активно взаємодіяти з твором. Це може включати в себе можливість доторкнутися до роботи, пересувати її елементи, взаємодіяти з різними деталями за допомогою руху або звуку тощо. Митці організують мистецькі проекти, в рамках яких глядачі можуть створювати свої власні твори або долучатися до колективного мистецького процесу. Це може бути спільне малювання, скульптуру або колективну інсталяцію, також використання цифрових технологій

та інтерактивність для створення виставок, де глядачі можуть взаємодіяти з роботами за допомогою сенсорних екранів, віртуальної реальності або інших технологій. Організація проєктів, спрямованих на розвиток спільноти та активна участь глядачів у мистецькому процесі може включати в себе мистецькі резиденції, роботу з місцевими громадами, творчі майстер-класи тощо.

Духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва – це концептуальна сфера, яка об'єднує в собі духовні та естетичні аспекти мистецтва. Цей простір знаходить вираз у створених образах, відображаючи в них не лише зовнішню форму, але й внутрішній світ художника, його емоції, переживання та філософію. У такому просторі мистецтво відображається як засіб спілкування із світом навколо. Через образотворче мистецтво людина може виражати свої почуття, ідеї, думки, сподівання, страхи тощо, що робить його важливою складовою культурної спадщини суспільства.

У сучасному мистецтві духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва може проявлятися через такі різноманітні шляхи, як: експресія особистого світогляду, пошук нових форм і виразних засобів, соціальна ангажованість.

Експресія особистого світогляду в образотворчому мистецтві означає вираження власних думок, переживань, ідеалів та відношення до світу через мистецькі твори. Це процес, під час якого художник створює образи, що відображають його внутрішній світ, його уявлення про красу, справедливість, любов, страждання та інші аспекти життя.

Експресія особистого світогляду може проявлятися у різних формах та стилях мистецтва, включаючи живопис, скульптуру, фотографію, графіку, а також сучасні форми мистецтва, такі як інсталяції, перформанси та цифрове мистецтво. Кожен художник має свій унікальний спосіб вираження особистого світогляду, його власний мовний код, який відображає його індивідуальність та внутрішній світ.

Через експресію особистого світогляду художники можуть висловлювати свої погляди на суспільні проблеми, критикувати чи підтримувати існуючий порядок речей, або ж просто передавати свої власні переживання та емоції. Це дозволяє їм спілкуватися з глядачами через мистецтво, спонукаючи до роздумів та викликаючи емоційну відповідь.

Експресія особистого світогляду є важливою складовою сучасного мистецтва, оскільки вона дозволяє виявити індивідуальність та унікальність художника, а також стимулює діалог між творцем та глядачем щодо важливих аспектів життя та культури.

Пошук нових форм і виразних засобів є важливою складовою сучасного образотворчого мистецтва. Цей процес стимулює художників до експериментів.

Так при експерименті з матеріалами митці можуть використовувати нестандартні матеріали для створення своїх робіт, такі як відходи, природні об'єкти, метал, тканини, пластик тощо. Використання нових матеріалів дозволяє створювати незвичайні текстури та форми. З появою цифрових технологій художники мають доступ до безлічі нових інструментів та можливостей для творчості. Сучасні художники активно поєднують мистецтво з іншими сферами, такими як наука, технології, література, соціальні науки та багато інших. Це дозволяє їм знаходити нові ідеї та перспективи для творчості.

Пошук нових форм і виразних засобів дозволяє художникам розвивати свою творчість, виходячи за межі стандартних рамок і здійснюючи новаторські підходи до мистецького вираження. Цей процес стимулює розвиток сучасного мистецтва та сприяє його різносторонньому розвитку.

Соціальна ангажованість у сучасному образотворчому мистецтві виявляється через зосередження на соціальних проблемах та інших важливих аспектах суспільного життя. Художники, які проявляють соціальну ангажованість, використовують мистецтво як засіб виразу своєї думки. Вони створюють серії робіт або проекти, які відображають конкретні соціальні проблеми, такі як війна, бідність, насильство, расизм, міграція, гендерна нерівність тощо. Щоб сприяти певним своїм цілям через свою творчість, художники можуть приєднуватися до благодійних організацій або активістських груп, можуть використовувати просторові інсталяції та перформанси для висловлення своїх соціальних переконань та спонукання глядачів до дії.

Сучасні митці можуть створювати твори, що викликають обговорення та рефлексію над важливими соціальними темами, сприяючи таким чином підвищенню громадської свідомості. З цією метою художники можуть брати участь у конференціях, виставках та інших подіях, де обговорюються соціальні проблеми, щоб збільшити свій вплив та знайти підтримку для своєї роботи.

Соціальна ангажованість у сучасному мистецтві допомагає створити міцний зв'язок між мистецтвом та суспільством, спонукаючи до діалогу та змін. Це важлива складова сучасної культурної практики, яка сприяє розвитку емпатії, толерантності та активної громадянської позиції.

Ще однією важливою темою яка формує духовно-мистецький простір сучасному образотвор-

чому мистецтві є дослідження ідентичності, яка дозволяє художникам висловлювати та досліджувати різноманітні аспекти особистої та колективу. Це може охоплювати такі аспекти, як культурна спадщина, національна приналежність, гендерна ідентичність, етнічність, сексуальна орієнтація, релігійність, класова приналежність та інші.

Художники, які досліджують ідентичність у своїй творчості, можуть використовувати різноманітні техніки та підходи, такі як портрети та автопортрети, наративні роботи, експериментальні форми мистецтва, та ін..

Автопортрети можуть допомагати художникам висловлювати свої внутрішні переживання та почуття. Наративні роботи – розповідати історії про ідентичність, використовуючи символіку, метафори та алегорії для передачі складних ідей та емоцій. Експериментальні форми мистецтва, такі як абстракція, концептуальне мистецтво або перформанс, для дослідження різних аспектів ідентичності. Художники також можуть використовувати мультимедіа технології та інтерактивні елементи в своїх роботах, щоб залучити глядачів до дослідження ідентичності через більш іммерсивний досвід.

Дослідження ідентичності у мистецтві може сприяти глибшому розумінню та заохоченню розмови про різноманітність людського досвіду та перспектив. Це важлива тема, яка допомагає розширити горизонти розуміння та спілкування між різними культурами, групами та індивідуумами.

Інтерактивність та участь глядача в образотворчому мистецтві стають все більш популярними підходами для залучення аудиторії до творчого процесу та створення більш глибокого зв'язку між мистецтвом і глядачем.

Сучасний духовно-мистецький простір включає в себе різноманітні твори, які об'єднують духовність та мистецтво, висловлюючи внутрішні переживання, думки та почуття художників через образи. До прикладу Іконопис – сучасні митці інтерпретують традиційне мистецтво іконопису, створюючи релігійні образи з використанням сучасних технік та матеріалів. Це може бути не лише традиційне зображення святих або біблійних сюжетів, але і їхнє нове тлумачення через сучасність. Роль іконопису, який є складовою частиною духовно-мистецького простору є важливою у культурі та релігійному житті багатьох суспільств. Так духовна символіка, ікони мають велике духовне значення для християнства та інших релігій. Вони відображають образи святих, подій і персонажів з біблійних історій та давніх текстів. Ікони служать засобом медитації, молитви та духовного відтворення.

Іконопис є важливою частиною культурної спадщини багатьох народів. Він відображає традиції, віру та історію певної культури та релігії. Іконопис є не лише релігійним, але і мистецьким виразом. Майстри іконопису використовують різноманітні техніки і матеріали, щоб створювати красиві та виразні роботи, які вражають своєю красою та духовністю. Для багатьох віруючих ікони не лише є предметом поклоніння, але і символом захисту та благословення.

Варто відзначити що наразі іконопис також актуальний як напрямок образотворчого мистецтва (Рудницька, 1997:3-9). Твори іконопису можна побачити не лише в релігійних спорудах, а і у музеях (Андрійчук, 2017).

Усі ці аспекти демонструють важливість іконопису як частини культурного, релігійного та мистецького досвіду багатьох народів. Він сприяє поглибленню духовності, віри та культурного спілкування.

До творів які формують сучасний духовно-мистецький простір включає різноманітні твори інсталяції, присвячені духовним та медитативним практикам, мистецтво природи та екології, релігійна та містична символіка.

Ці приклади демонструють, як сучасні митці поєднують духовність та мистецтво, створюючи роботи, які вражають та надихають глядачів. Це допомагає розширити розуміння духовного виміру мистецтва та створити зв'язок між мистецтвом і духовністю у сучасному світі.

Для самого ж художника поєднання духовності і образотворчого мистецтва є питанням індивідуальних переконань, творчої свободи та мети самого митця. Кожен художник має свої унікальні мотивації та підходи до мистецтва. Для деяких художників духовність є важливою складовою їхньої творчості. Вони використовують мистецтво як засіб виразу своїх духовних почуттів, медитації та пошуку глибинного значення в житті (Українські іконописці і малярські осередки, сайт). Для них образотворче мистецтво може стати способом спілкування зі своїм внутрішнім світом та дослідження духовних тем. З іншого боку, для інших художників духовність може бути менш важливою або навіть відсутньою у їхній творчості. Вони можуть фокусуватися на інших аспектах мистецтва, таких як експерименти з формами, використання нових технік чи вираження соціальних проблем.

Отже, чи потрібно поєднувати духовність і образотворче мистецтво – це питання вибору самого художника. Для деяких поєднання цих двох аспектів може бути надзвичайно важливим і значущим, тоді як для інших це може не бути

важливим або навіть непотрібним. В кінцевому рахунку, це залежить від індивідуальних потреб, цінностей та творчої волі самого митця.

Висновки. Сучасне суспільство, як і раніше, відчуває потребу в духовно-мистецькому просторі образотворчого мистецтва. Деякі потреби сучасного суспільства можуть задовольнятися саме через духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва. Образотворче мистецтво може слугувати мовою, яка об'єднує духовність, різні культури, традиції та погляди. Воно сприяє взаєморозумінню та спілкуванню між людьми, навіть якщо вони походять з різних соціокультурних середовищ. Образотворче мистецтво може сприяти розвитку естетичного смаку та критичного мислення у суспільстві. Воно допомагає розвивати вміння сприймати та аналізувати мистецькі твори, а також виховує культурну обізнаність.

Таким чином, духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва відповідає на потреби сучасного суспільства у плані самовираження, саморозвитку, емоційного збагачення та спілкування, допомагаючи людям знаходити гармонію та сенс у своєму житті. Духовність в мистецтві має важливе значення для сучасного суспільства з кількох причин:

- потреба в рефлексії та саморефлексії: у світі, який швидко змінюється та переповнений інформацією, люди шукають способи розуміти себе та світ навколо, допомагаючи людям знайти глибше розуміння своєї ідентичності, відносин з іншими та місця в світі.

- потреба у спілкуванні та емоційному вираженні: мистецтво може служити мовою, яка перевищує слова та пряме спілкування. Воно дозволяє людям виразити свої почуття, думки та досвід шляхом образів та символів, що має велике значення для вираження та розуміння емоцій та думок.

- потреба у відпочинку та відновленні: мистецтво може створювати атмосферу спокою, краси та внутрішньої гармонії, яка сприяє психологічному та емоційному благополуччю.

- потреба у спільноті та зв'язку: мистецтво може об'єднувати людей, створюючи спільноти та зв'язки навколо спільних цінностей, ідей та інтересів.

Отже, духовно-мистецький простір образотворчого мистецтва відіграє важливу роль у задоволенні потреб сучасного суспільства, допомагаючи людям розуміти себе та світ навколо, виражати свої емоції та думки, знаходити спокій та гармонію, а також об'єднуватися в спільнотах і спільних діях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук Л. Музей Волинської ікони: Луцькі скарби. Луцьк, 2017. URL: https://risu.ua/muzey-volinskoji-ikonilucki-skarbi-ikonopisu_n84069 (дата звернення: 28.03.2024).
2. Рудницька О. П. Мистецтво у контексті розвитку духовної культури особистості. *Художня освіта і проблеми виховання*. К.: ІЗМН, 1997. С. 3–9.
3. Українські іконописці і малярські осередки. URL:https://risu.ua/ukrayinski-ikonopisci-i-malyarski-oseredki_t306 (дата звернення: 28.03.2024).

REFERENCES

1. Andrichuk L. Muzei Volynskoi ikony: Lutski skarby [Museum of the Volyn icon: Lutsk treasures of icon painting]. URL: https://risu.ua/muzey-volinskoji-ikonilucki-skarbi-ikonopisu_n84069 [in Ukrainian].
2. Rudnytska O. P. Mystetstvo u konteksti rozvytku dukhovnoi kultury osobystosti. *Khudozhnia osvita i problemy vykhovannia*. [Art in the context of the development of the spiritual culture of the individual. Art education and problems of upbringing]. KYIV: IZMN, 1997. С. 3–9. [in Ukrainian].
3. Ukrainski ikonopystsi i maliarski oseredky [Ukrainian icon painters and painting centers]. URL:https://risu.ua/ukrayinski-ikonopisci-i-malyarski-oseredki_t306 [in Ukrainian].